

Schriftelijke vragen

Ex artikel 40 Reglement van Orde van het Algemeen Bestuur V&V

Datum vraag	14 augustus 2026
Datum antwoord	NIET INVULLEN
Vraagsteller	Hans de Goede (Water Natuurlijk) en de fracties PvdA, Natuurterreinen, ChristenUnie, AWP, PvdD
Onderwerp	Instemmingsvereiste en de ondertekening en inhoud van het 'Convenant Toekomstbestendige Gewasbescherming 2026-2040

Toelichting bij de vraag

De Unie van Waterschappen heeft op 14 juli 2026 het Convenant Toekomstbestendige Gewasbescherming 2026-2040 ondertekend onder voorbehoud van instemming door de leden.

De tekst van het Convenant leidt voor ons tot een aantal vragen aan ons College. Deze vragen hebben met name betrekking op de representativiteit van het convenant en de eventuele meerwaarde van dit Convenant in relatie met de bestaande wet- en regelgeving.

Vragen met betrekking tot de representativiteit

Op 17 april 2026 heeft staatssecretaris Erkens een brief naar de Tweede Kamer gestuurd waarin hij het proces rond het convenant schetst. In deze brief wordt onder andere het volgende kader geschetst: *"1. Er moet voor de zomer een bindend nationaal convenant op hoofdlijnen worden gesloten met overheden, sector, ketenpartijen en maatschappelijke organisaties."*

Bij de deelnemende partijen ontbreken ketenpartijen en maatschappelijke organisaties. Naast het wel deelnemende CBL (ketenpartij) ontbreekt een vertegenwoordiging van drinkwaterbedrijven. Eveneens ontbreken vertegenwoordigingen van consumentenorganisaties, milieuorganisaties en een vertegenwoordiging van natuurterreinen.

Vraag 1a

Constateert het College met ons dat aan het door de staatssecretaris in zijn brief geschetste kader voor deelnemende partijen met dit Convenant niet wordt voldaan nu meerdere partijen en organisaties geen deel uitmaken van het voorliggende Convenant?

Antwoord 1a

ANTWOORD

Vraag 1b

Is het College het met ons eens dat deze partijen alsnog dienen te worden uitgenodigd deel te nemen aan het Convenant, dan wel dat er eerst een dragende uitleg komt waarom deze partijen ontbreken bij het Convenant?

Antwoord 1b

ANTWOORD

Vraag 1c

Is het College het met ons eens dat ondertekening van het Convenant namens het bestuur van het Waterschap Vallei en Veluwe niet kan plaats vinden voordat het Convenant voldoet aan het door de staatssecretaris gegeven kader of uitleg is gegeven met betrekking tot de ontbrekende partijen en organisaties?

Antwoord 1c

ANTWOORD

Vragen over afspraken rondom waterkwaliteit.

Voor een aantal onderwerpen wordt een duidelijke koers aangegeven. Zo moeten de huidige structurele overschrijdingen van waterkwaliteitsnormen gelet op de Kaderrichtlijn uiterlijk eind 2027 zijn aangepakt. De huidige deelnemende partijen spreken daarover af dat uiterlijk eind 2027 hiervoor toereikende maatregelen worden genomen. Dat is enerzijds ambitieus, anderzijds betreft het onze wettelijke taak en verplichting.

Tegelijkertijd blijft onduidelijk waarom dit slechts geldt voor enkele bepaalde risicovolle stoffen. Onduidelijk is wat het betekent voor vele andere stoffen en overschrijdingen van toegelaten concentraties die eveneens bijdragen aan de slechte situatie van de waterkwaliteit of mogelijke, verdere verslechtering daarvan. Betekent dit feitelijk dat slechts een deel van de problemen met betrekking tot de waterkwaliteit wordt aangepakt?

Daarnaast ontbreken essentiële onderdelen. Zo is er nog geen landelijk reductiedoel vastgesteld; zo is er nog geen uitgangsjaar gekozen; zo is er nog geen nulmeting beschikbaar. Er is evenmin berekend en inzicht in welke maatregelen nodig zijn om vereiste doelen te bereiken. Verder is niet duidelijk welke sectorspecifieke verplichtingen aan de orde zijn: deze worden in een later stadium uitgewerkt in deelconvenanten.

Vraag 2

Leidt dit voorgestelde convenant daadwerkelijk tot een verbetering van de waterkwaliteit, volksgezondheid en natuur? Of betreft het hoofdzakelijk een procesafpraak voor het maken van nadere afspraken?

Antwoord 2

ANTWOORD

Vragen betreffende de eventuele meerwaarde van het convenant

Nederland beschikt al over uitgebreide nationale en Europese regelgeving ter bescherming van waterkwaliteit, volksgezondheid en natuur. Het probleem is eerder dat reeds bestaande regels niet voldoende worden nagestreefd, nageleefd en gehandhaafd. In de convenantstukken wordt aangegeven dat naleving van de geldende regels momenteel slechts 60 tot 70% bedraagt.

Het Europese Hof van Justitie oordeelde al eerder dat in het Nederlandse toelatingsbeleid voor gewasbeschermingsmiddelen onterecht voorrang wordt gegeven aan bedrijfsbelangen, boven de belangen van onze inwoners.

Vraag 3

Zijn hier convenanten als middel op hun plaats en nodig of is het eigenlijk voldoende om de bestaande regelgeving consequent toe te passen en te handhaven?

Antwoord 3

ANTWOORD

Vraag 4

Wat is de meerwaarde van het voorliggende convenant? Is het voorgestelde convenant noodzakelijk om de uitvoering en handhaving van de bestaande regelgeving te verzekeren? En zo ja, waarom?

Antwoord 4

ANTWOORD

Naar een evenwichtig(er) vergunningenbeleid

Het Nederlandse kader voor vergunningverlening is momenteel niet adequaat ingericht. Het stelsel is primair gericht op hoe vergunningen te verlenen voor diverse economische activiteiten. Daarbij ontbreekt een balans waarbij wordt gekeken naar herstel en versterking van waterkwaliteit, volksgezondheid en natuur. De primaire verantwoordelijkheid voor het aanbrengen van deze balans ligt bij het Rijk. Het zou goed zijn – en is ons ziens nodig – dat het aanbrengen van een dergelijke balans wordt geagendeerd.

Vraag 5

Kan het College naar aanleiding van de voorliggende convenantstekst (nogmaals) bij de Unie van Waterschappen de vraag neerleggen om druk uit te oefenen richting het Rijk om het huidige vergunningenkader aan te passen en in balans te brengen waarbij de belangen van inwoners op een juiste, evenwichtige wijze worden gewogen?

Antwoord 5

ANTWOORD

Is ondertekening gewenst als een evenwichtige balans ontbreekt?

Een van de uitgangspunten van het convenant luidt dat de Nederlandse land- en tuinbouw economisch rendabel en concurrerend moet blijven en dat telers voldoende mogelijkheden moeten behouden om ziekten, plagen en onkruiden te beheersen. Dat zijn begrijpelijke belangen vanuit de land- en tuinbouwsector waar ook een waterschap zich tot heeft te verhouden. Dit betreft echter niet de primaire taken van een waterschap.

Vraag 6

Een wettelijke taak van een waterschap is de bescherming van de waterkwaliteit en de volksgezondheid. Moeten wij vanuit Waterschap Vallei en Veluwe onze handtekening verbinden aan economische randvoorwaarden als uitgangspunt voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, zoals insecticiden, fungiciden en herbiciden zonder *ook* de vereiste balans wat betreft waterkwaliteit en volksgezondheid hierbij expliciet te benoemen.

Antwoord 6

ANTWOORD

Werken volgens het principe ‘de vervuiler betaalt’

In de stukken wordt gesproken over compensatie, transitiefondsen, en financiële ondersteuning wanneer het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zoals insecticiden, fungiciden en herbiciden moet worden verminderd. Doorgaans wordt gewerkt vanuit het principe 'de vervuiler betaalt'.

Vraag 7

Is het in de visie van ons College van D&H juist de samenleving als geheel mee te laten betalen aan het verminderen van vervuiling in plaats van dit als taak, verantwoordelijkheid en eventuele kostenpost bij de bedrijven zelf neer te leggen? Schept een dergelijke aanpak naar het oordeel van ons College geen precedent voor andere economische sectoren?

Antwoord 7

ANTWOORD

Enkele aanvullende vragen

Vraag 8

Is het College op de hoogte wat de reden is dat het voorzorgsbeginsel niet centraal wordt gesteld in het voorliggende convenant?

Antwoord 8

ANTWOORD

Vraag 9

Enkele waterschappen hanteren strengere verboden die door dit convenant gelijk worden getrokken. Is het College van het met ons eens dat dit dus feitelijk kan leiden tot een verslechtering van de huidige situatie? Is het College het met ons eens dat een dergelijke verslechtering onwenselijk?

Antwoord 9

ANTWOORD

Bespreking agenderen in een vergadering van het Algemeen Bestuur

Vraag 10

De ondertekenaars gaan uit van behandeling in het Algemeen Bestuur. Wij zien agendering voor een AB-vergadering en voorbereiding – mede aan de hand van bovenstaande vragen -door het College graag tegemoet.

Antwoord 10

ANTWOORD